

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Deres ref.
16/5493

Vår ref.
17/00164

Arkiv

Dato
09.01.2017

Hørings svar NOU 2016: 22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping

Viser til høringsbrev av 24. oktober 2016, vedlagt NOU 2016: 22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping. Brønnøysundregistrene har følgende kommentarer og innspill til høringen:

Generelt

I utredningen foreslår utvalget en rekke forenklinger som skal bidra til etablering av næringsvirksomhet og samfunnsmessig verdiskaping, samt lette de økonomiske og administrative byrdene for selskapene. Som registerfører for Foretaksregisteret, og etat med visjon om tillit og fornyelse av samfunnet, støtter Brønnøysundregistrene de fleste av forslagene i utredningen, da vi mener de legger til rette for forenkling for næringslivet. Av totalt 35 906 nyregistreringer i Foretaksregisteret i 2016, er 27 918 aksjeselskaper. Forslagene påvirker dermed en stor del av de næringsdrivende foretakene, og legger til rette for betydelige besparelser. I den grad vi har merknader eller alternative forslag, følger disse nedenfor.

Særlige kommentarer til enkelte endringsforslag

Stiftelse av aksjeselskap

Brønnøysundregistrene stiller seg fullt og helt bak utvalgets vurderinger og konklusjon om at adgangen til suksessiv innbetaling av aksjekapital ikke bør gjeninnføres. Det samme gjelder forslaget om å fjerne kravet til å angi forretningskommunen i selskapets vedtekter, jf. forslaget om å oppheve nåværende § 2-2 første ledd nr. 2.

Når det gjelder spørsmålet om en endring av aksjeloven § 2-9 til sammenfallende stiftelses- og registreringstidspunkt, støtter Brønnøysundregistrene utvalgets anbefaling om at dette krever grundigere vurdering før det eventuelt kan foreslås endring.

Elektronisk kommunikasjon

Brønnøysundregistrene er positiv til utvalgets forslag i utredningens kapittel 5 om å åpne for elektronisk utarbeidelse, lagring og signering av selskapsdokumentasjon, herunder forslaget til ny § 1-7. Vi mener forslagene i kapittel 5 legger godt til rette for utvikling av teknologiske løsninger som vil forenkle samhandlingen mellom selskapene og Foretaksregisteret, samt kommunikasjonen internt i selskapet.

Vi deler også utvalgets syn om at det bør være tilstrekkelig med elektronisk signering av registreringsmeldingen i Altinn ved bekreftelse på innbetalt kapital ved stiftelse og kapitalforhøyelse,

---

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund
Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Telefaks 75 00 75 05
www.brreg.no
Organisasjonsnummer: 974 760 673

uten at det også må lastes opp særskilt filvedlegg. Det samme gjelder for revisors villighetserklæring. Brønnøysundregistrene er enig i at slike forenklinger ligger innenfor rammen av foretaksregisterloven § 4-4 bokstav d og bokstav e, og at det dermed ikke er nødvendig med lovendring. Vi vil arbeide videre med disse forenklingstiltakene.

Saksbehandlingsregler

Generalforsamlingen

Det er positivt at utvalget ønsker å legge bedre til rette for avholdelse av elektronisk generalforsamling, jf. forslaget til ny § 5-11d. Forslaget synes imidlertid ikke å innebære noen reell forenkling når § 5-11d sees i sammenheng med § 5-7 om adgangen til forenklet generalforsamling. Såfremt aksjeeierne samtykker, kan generalforsamlingen avholdes uten fysisk møte etter § 5-7. Dette omfatter også elektronisk generalforsamling. Forutsatt enighet mellom aksjeeierne kan man med andre ord i praksis avholde elektronisk generalforsamlingen både etter § 5-7 og etter § 5-11d, men med den forskjell at man etter § 5-11d skal følge de ordinære saksbehandlingsreglene i § 5-8 flg. Når både § 5-7 og § 5-11d åpner for elektronisk generalforsamling, men saksbehandlingsreglene varierer avhengig av formell hjemmel, kompliseres regelverket unødig. Kravene til signering av protokollen vil variere avhengig av om møtet avholdes etter reglene i § 5-7 eller § 5-11d, jf. henholdsvis forslag til ny § 5-7a tredje ledd og forslag til ny § 5-16 tredje ledd. For øvrig fremstår henvisningen i § 5-11d til § 5-8 om stedet for generalforsamlingen som noe uaktuell all den tid det er tale om et elektronisk møte. Det at § 5-7 forutsetter samtlige aksjeeiernes samtykke, mens enhver aksjeeier kan kreve fysisk møte etter § 5-11d, kan tilsi at det kreves en noe større grad av aktivt samtykke etter § 5-7. Rent praktisk vil dette etter vår vurdering være en marginal nyanseforskjell.

Brønnøysundregistrene kan følgelig ikke se at § 5-11d fyller et praktisk behov som ikke regelverket allerede tillater, og mener at innføring av nok en spesialregel for avholdelse av generalforsamling virker mot sin hensikt. Brønnøysundregistrene ønsker i stedet å foreslå en forenkling av kapittel 5.

Forslagets § 5-7 bør innføres som hovedregelen, dvs. uten at det angis at dette er en særlig forenklet fremgangsmåte. Bestemmelsene om avholdelse av generalforsamling kan starte med en bestemmelse lydende omtrent slik:

«Generalforsamlingen avholdes på den måte aksjeeierne er enige om. Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandlingen av saken på en egnet måte. Styremedlemmene og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken. Generalforsamlingens beslutning skal inntas i generalforsamlingsprotokollen, jf. § 5-X.»

Deretter kan det følge en bestemmelse om protokoll for generalforsamling. Påfølgende kapittel kan dernest starte med en bestemmelse lydende:

«Dersom aksjeeierne ikke blir enige om å avholde generalforsamling iht. § 5-X eller styremedlemmer, daglig leder eller revisor krever det, skal generalforsamling avholdes etter reglene i §§ 5-X til 5-X.»

Etter dette vil de mer tradisjonelle reglene til generalforsamling i møte følge. Dette vil medføre behov for noe endring og flytting av andre bestemmelser. Herunder kan § 5-6 skrives om til en generell regel som angir når generalforsamling må avholdes. I tillegg bør skillet mellom ordinær og ekstraordinær generalforsamling fjernes, slik at § 5-5 (eller tilsvarende) kun angir hvilke saker som skal behandles av generalforsamlingen innen hvilken frist, uten å angi form. Med et slikt oppsett har

man to klare alternativer, hvor det første er normalen, i tillegg til at de formelle reglene ivaretar mindretallsvernet og hensynet til selskapets ledelse og revisor.

Brønnøysundregistrene støtter for øvrig den foreslåtte klargjøringen i ny § 5-7a tredje ledd av hvem som kan signere protokoll fra forenklet generalforsamling.

Utvalget har foreslått ny bestemmelse i § 5-1a om adgang til unntak fra krav om forutgående styrebehandling. Brønnøysundregistrene støtter forslaget, men mener det bør vurderes å lempe ytterligere på den foreslåtte forutsetningen om at det må være *«fullt sammenfall mellom selskapets aksjeeiere og styremedlemmene i selskapet»*, jf. ny foreslått § 5-1a første ledd andre punktum.

Ordlyden *«fullt sammenfall»* medfører at unntaksregelen ikke kan benyttes dersom det finnes aksjeeiere som ikke er styremedlemmer. Det er vanskelig å se gode grunner for at ikke unntaksregelen skal kunne benyttes der alle aksjeeiere samtykker, men ikke alle er styremedlemmer. Unntaksregelen begrunnes i at det fremstår som uhensiktsmessig at de samme personene må vedta den samme beslutningen flere ganger, jf. utvalgets overordnede vurderinger i pkt. 9.4.1. Tilsvarende synspunkt gjør seg gjeldende selv om det finnes aksjeeiere som ikke er styremedlemmer. I denne sammenheng kan vi ikke se at de aksjeeierne som er styremedlemmer skal måtte behandle saken to ganger, bare fordi det finnes øvrige aksjeeiere som ikke sitter i styret. De aksjeeiere som ikke sitter i styret ville uansett ikke hatt noen rolle i en forutgående styrebehandling.

På denne bakgrunn foreslår Brønnøysundregistrene at § 5-1a første ledd 2. punktum gis følgende ordlyd:

«Slikt samtykke forutsetter at samtlige styremedlemmer er aksjeeiere i selskapet på tidspunktet for generalforsamlingens vedtak, og at selskapet ikke har styremedlemmer valgt i medhold av § 6-4.»

I utvalgets forslag til ny § 5-1a er ikke varamedlemmer nevnt. Et spørsmål er om varamedlem skal medregnes i ordlyden «styremedlem» i § 5-1a, slik at varamedlemmet også må være aksjeeier for at unntaket fra forutgående styrebehandling kan anvendes. Av § 6-9 følger det at «aksjelovens bestemmelser om styremedlemmer gjelder så langt de passer for varamedlemmer». Enkelte av lovens bestemmelser får generell anvendelse for varamedlemmer, mens andre bare får anvendelse når varamedlemmet fungerer for styremedlemmet. Da forslaget til ny § 5-1a er saksbehandlingsregel, er det naturlig at denne bare får anvendelse for varamedlemmet når varamedlemmet faktisk fungerer som styremedlem. Dette tilsier at varamedlemmet ikke skal regnes som «styremedlem» jf. § 5-1a, med mindre varamedlemmet faktisk fungerer for styremedlemmet.

I den foreslåtte bestemmelsen skal vurderingen av om det er «fullstendig sammenfall» knyttes til tidspunktet for generalforsamlingens vedtak, ikke tidspunktet for det potensielle styremøtet. I og med at varamedlemmet kun fungerer når styremedlemmet ikke kan møte, vil varamedlemmet som utgangspunkt ikke medregnes på tidspunktet for generalforsamlingens vedtak. Det kan likevel oppstå spørsmål om varamedlemmet skal medregnes dersom et styremedlem varig er hindret fra å utøve sitt verv, og varamedlemmet dermed jevnlig fungerer for et styremedlem. Spørsmålet kommer på spissen dersom styremedlemmet er aksjeeier, mens varamedlemmet ikke er det. Problemstillingen bør vurderes nærmere og avklares for å unngå tolkningstvil.

Styret

Brønnøysundregistrene støtter utvalgets vurderinger og forslag til endringer i aksjeloven § 6-6 første ledd hva gjelder styremedlemmenes tjenestetid.

Videre støtter Brønnøysundregistrene utvalgets intensjon om å åpne for elektroniske deltakelse på styremøter, jf. forslaget til endring i aksjeloven § 6-19 første ledd. Det bør imidlertid også sees på muligheten for å forenkle signeringskravene for styreprotokoll i § 6-29. Regelen om at man må være minst fem styremedlemmer totalt før man kan velge to til å signere synes noe overflødig, og begrensingen gjelder i praksis kun for styrer med 3 eller 4 medlemmer. Det er vanskelig å se at denne formalregelen i seg selv skal kunne bidra til å dempe evt. konflikter, og i så fall hvorfor det skal være forskjell på styrer med 4 og 5 medlemmer. Brønnøysundregistrene mener det bør være tilstrekkelig om protokoll signeres av møteleder og en annen av dem som var til stede. Alternativt at styret kan velge at det er tilstrekkelig at bare et av de deltakende styremedlemmene signerer protokollen. Øvrige styremedlemmer vil fremdeles kunne kreve sin oppfatning innført i protokollen.

Kapitalreglene

Kravet til minste aksjekapital

Utvalget foreslår at kravet til minste aksjekapital i aksjeloven § 3-1 første ledd reduseres til kr 1. Brønnøysundregistrene mener utvalget har gjort grundige vurderinger. Vi har likevel noen bemerkninger knyttet til premissene for utvalgets vurderinger, og mener at enkelte punkter bør tas opp til nærmere vurdering.

Utvalget viser til at en minste kapital på kr 1 innebærer en større seriøsitetssperre enn om kravet settes til kr 0, siden dette forutsetter at det opprettes en bankkonto i selskapets navn. Det er imidlertid ikke et krav etter aksjeloven eller utvalgets forslag at innskuddskapital ved stiftelse må settes inn på særskilt konto. I praksis må likevel bankkonto opprettes som forutsetning for at bekreftelse på innbetaling av aksjekapitalen kan gis etter dagens ordning. Når utvalget nå foreslår at kun innskudd ved stiftelse på over kr 100 000 må bekreftes innbetalt, vil det ikke være nødvendig å opprette bankkonto før selskapet er registrert. Av totalt 27 918 nyregistrerte aksjeselskap i 2016, er det 4276 av de som har en aksjekapital på over kr 100 000. Dette viser at etter de foreslåtte endringene, vil en stor del av de selskap som etableres ikke trenge å opprette bankkonto i forbindelse med bekreftelse på innbetalt aksjekapital. Det er heller ikke nødvendig med bankkonto før registrering for betaling av registreringsgebyret til Foretaksregisteret. Den «seriøsitetssperren» som utvalget viser til knyttet til opprettelse av bankkonto, er dermed ikke reell etter vår vurdering.

Aksjeinnskudd ved motregning – styrets redegjørelse

Utvalget har foreslått ny bestemmelse i aksjeloven § 10-2a, hvor kravet til redegjørelse tilpasses tilfeller hvor aksjeinnskudd gjøres opp ved motregning. Ved melding til Foretaksregisteret om kapitalforhøyelse med tingsinnskudd skal styrets redegjørelse for innskuddet legges ved registreringsmeldingen, jf. foretaksregisterloven § 4-4 bokstav e nr. 1 og 2. Det legges til grunn at de samme hensyn gjør seg gjeldende for den foreslåtte særlige redegjørelsen i ny § 10-2a. Foretaksregisterloven § 4-4 bokstav e nr. 1 og 2 må dermed oppdateres med henvisning til den nye § 10-2a.

Revisjonsplikt

Fravalg av revisjon

Brønnøysundregistrene støtter fullt ut de forenklinger som foreslås i ny § 7-6 for måten selskapet velger, og eventuelt fravelger, revisjon. Vi mener likevel at virkningstidspunktet for fravalg av revisjon for selskapene som er registrert med revisor fortsatt bør være fra registreringstidspunktet.

En endring av virkningstidspunkt fra «registrert» til «meldt» synes å innebære en forenkling, da innsender ikke vil bli avhengig av Foretaksregisterets saksbehandlingstid. Det er likevel grunn til å stille spørsmål ved behovet for endringen.

Det er Brønnøysundregistrenes oppfatning at gjeldende virkningstidspunkt er godt innarbeidet. Et virkningstidspunkt knyttet til registreringstidspunktet er også klarere å forholde seg til ved saksbehandlingen på Foretaksregisteret og Regnskapsregisteret. Dersom fravalget får virkning fra det er *meldt*, kan det oppstå uklarheter i tilfeller hvor meldingen om fravalg til Foretaksregisteret ikke kan godkjennes. Dersom dette er grunnet feil ved generalforsamlingens beslutning, må det avholdes ny generalforsamling. Foretaksregisterets praksis er at det i slike tilfeller sendes brev hvor det gis to ukers frist til å rette feilen og sende inn ny protokoll. Dersom virkningstidspunktet knyttes til meldingstidspunktet, vil beslutningen om fravalg kunne få virkning fra et tidspunkt forut for beslutningstidspunktet.

Det er også grunn til å anta at en endring av virkningstidspunktet vil generere flere klagesaker til Nærings- og fiskeridepartementet. Etter utløpet av regnskapsåret vil Foretaksregisteret måtte sette et skjæringstidspunkt for når fravalgsmeldinger som er sendt i posten kan godkjennes som «meldt» innen utløpet. Det er grunn til å forvente at meldinger som blir nektet etter dette skjæringstidspunktet vil bli påklaget med påstand om at fravalget var sendt i posten før utløpet av regnskapsåret.

Disse forhold må sees i sammenheng med at regnskapslovutvalget i NOU 2016: 11 har foreslått at de regnskapspliktige skal kunne vedta at regnskapsåret kan ha avslutningsdato på siste dag i måneden i hvilken som helst måned i året. De problemer som er angitt ovenfor vil dermed potensielt spre seg over 12 forskjellige måneder i året. Hensynet til effektiv saksbehandling taler dermed mot endring av virkningstidspunktet. Brønnøysundregistrene mener følgelig at endringen av virkningstidspunkt i praksis ikke vil medføre noen forenkling, og forslaget til endring i § 7-6 sjette ledd siste punktum støttes dermed ikke.

Revisjonsplikt for morselskap

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om å oppheve den ubetingede revisjonsplikten for morselskap, jf. forslaget til endring i aksjeloven § 7-6 første ledd siste punktum. Vi vil likevel bemerke at Foretaksregisteret ikke har mulighet til å kontrollere om terskelverdiene er overstegnet for det *samlede* konsernet, og om morselskapet således har rett til å fravelge revisjon etter forslaget til ny § 7-6 første ledd siste punktum og tredje ledd siste punktum.

Særattestasjoner

Stiftelse med innskudd i penger

Utvalget foreslår å oppheve kravet i aksjeloven § 2-18 annet ledd om bekreftelse på kapitalinnskudd ved stiftelse som ikke overstiger kr 100 000. Utvalget skriver at det vil være tilstrekkelig med styrets bekreftelse på at innskudd ved stiftelse inntil kr 100 000 er gjort, «samt opplysning om at en bankkonto er opprettet i selskapets navn» (utredningens pkt. 13.4.5.3, s. 171).

Aksjeloven oppstiller per i dag ikke krav om særskilt opprettelse av bankkonto før registrering av selskapet. Det ser heller ikke ut til å være foreslått noen slik regel. Ut fra utvalgets drøftelse synes det imidlertid som om opprettelse av bankkonto skal være en forutsetning for registrering av selskapet i Foretaksregisteret. Slik hjemmel finnes i asl. § 10-13 første ledd for innbetaling av aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse. Tilsvarende hjemmel bør fremgå eksplisitt for innbetaling av aksjeinnskudd ved stiftelse. Det må i så fall også vurderes hvorvidt og i hvilken grad Foretaksregisteret skal kontrollere at bankkonto er opprettet før registrering.

Ut i fra vår erfaring kan ikke Brønnøysundregistrene se at det er et praktisk behov for å utvide kretsen som kan bekrefte innbetaling av aksjekapital, jf. § 2-18 andre ledd fjerde punktum, til også å omfatte advokater. Vi har noen bemerkninger knyttet til gjennomføringen av en slik regel i praksis.

For å kontrollere at revisor som bekrefter innbetaling faktisk er revisor, har Foretaksregisteret maskinell kontroll mot Finanstilsynets Revisorregister over godkjente revisorer og revisjonsselskap. Vi forutsetter at det må etableres en tilsvarende løsning mot Tilsynsrådet for advokatvirksomhet sitt register. Vi vil være avhengig av at registeret inneholder informasjon om org.nr. til advokatvirksomheten, enten denne utøves i eget navn (enkeltpersonforetak) eller er organisert som selskap. Det er grunn til å anta at etableringen av en slik løsning vil bli kostnadskreven, og by på praktiske utfordringer.

Etter de foreslåtte endringene trengs det bare bekreftelse på innbetaling av aksjeinnskudd som overstiger 100 000 kr, samt kapitalforhøyelser. Som nevnt på s. 3, er det bare 4276 av totalt 27 918 nyregistrerte AS i 2016 som har over kr 100 000 i aksjekapital. Sett i sammenheng med forslaget om å oppheve krav om bekreftelse på innbetaling ved stiftelse dersom aksjekapitalen er under kr 100 000, illustrerer disse tallene at kun en mindre del av de selskap som stiftes vil trenge bekreftelse på innbetaling. Selv om man legger på antall kapitalforhøyelser, hvor det fortsatt etter forslaget skal være krav om bekreftelse på innbetaling uansett beløp, blir ikke tallet på berørte selskap vesentlig høyere. Utvidelsen til at advokater kan bekrefte innbetalingen berører dermed ikke majoriteten av aksjeselskapene, og det er ikke snakk om store besparelser. Det er Brønnøysundregistrenes oppfatning at bekreftelse fra finansinstitusjon eller revisor enkelt kan fremskaffes av selskapene etter dagens ordning. Vi stiller derfor spørsmål ved om det er tilstrekkelig behov for utvidelsen til at det kan forsvare kostnadene ved de løsningene som må etableres ved innføring av endringen i praksis.

Kapitalforhøyelse ved fondsemisjon

I pkt. 13.4.10.3 foreslår utvalget at det ikke skal være nødvendig med revisors bekreftelse ved melding om gjennomføring av kapitalforhøyelse ved fondsemisjon, men finner at en slik løsning ligger innenfor gjeldende regelverk og fremmer dermed ikke forslag om lovendring av foretaksregisterloven § 4-4 bokstav e.

Brønnøysundregistrene bemerker for det første at det foreligger lang forvaltningspraksis for at den nevnte bestemmelsen tolkes slik at revisor i melding til Foretaksregisteret skal opplyse om overføringen er gjort innenfor rammen av de midler selskapet lovlig kan benytte til utdeling. Revisors bekreftelse benyttes som dokumentasjon slik at Foretaksregisteret skal kunne gjennomføre sin ordinære lovlighetskontroll: At meldingen og grunnlaget for den er i samsvar med lov, og er blitt til i samsvar med lov, jf. fregl. § 5-1 første ledd, jf. andre ledd andre punktum. Samme synspunkt er for øvrig lagt til grunn i SA 3802 om revisors uttalelser og redegjørelser etter selskapslovgivningen. I samsvar med dette er det i juridisk litteratur lagt til grunn at Foretaksregisteret bør nekte å registrere kapitalforhøyelsen dersom vilkårene for fondsemisjon ikke var til stede (se Aarbakke, Knudsen m.fl, *Aksjeloven og allmennaksjeloven Kommentartutgave*, 3. utgave, Oslo 2012, kommentarene til asl. § 10-22, s. 693 og 694).

Dernest er det slik at bestemmelsen i fregl. § 4-4 bokstav e – på lik linje med flere vedleggskrav i foretaksregisterloven – ikke bare gjelder for aksjeselskap. Bestemmelsen gjelder også for en rekke andre selskapsformer der det skal registreres opplysninger om kapitalinnskudd.

Etter vårt syn innebærer ovenstående at det må legges til grunn at det er etablert lang og varig praksis for at fregl. § 4-4 bokstav e skal tolkes slik at erklæring fra revisor skal vedlegges, også ved fondsemisjon. Brønnøysundregistrene er derfor ikke uten videre enig i at det ikke er nødvendig med lovendring for å gjennomføre forslaget om at revisors bekreftelse ikke lengre skal kreves ved fondsemisjon.

Brønnøysundregistrene er etter dette ikke uenig i utvalgets konklusjon om at det ikke skal være påkrevd med bekreftelse ved fondsemisjon. Det bemerkes likevel at oppheving av dette kravet vil

innebære et unntak fra utgangspunktet om at kapitaltilførsel skal bekreftes. Dette unntaket må etter vårt syn hjemles særskilt. Slik særskilt hjemmel må i så fall enten tas inn som en presisering/unntaksbestemmelse i aksjeloven, mest praktisk i § 10-22, eller så må fregl. § 4-4 bokstav e endres – med virkning for alle de berørte selskapsformer – slik at det fremgår tydelig at kravet til revisors bekreftelse ikke gjelder ved fondsemisjon.

Kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte

I pkt 13.14.11 foreslår utvalget å oppheve foretaksregisterloven § 4-4 bokstav h, om erklæring fra revisor når det meldes kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte. I punkt 13.14.12 skriver utvalget at det foreslås at bestemmelsen «også oppheves for allmennaksjeselskaper»

På samme måte som vedleggskravet i fregl. § 4-4 bokstav e - som er omtalt ovenfor – tjener vedleggskravene etter foretaksregisterloven i utgangspunktet som grunnlag for registerførers lovlighetskontroll iht fregl. § 5-1 første ledd. Videre er det slik at i den grad det ikke særskilt er vist til bestemte selskapsformer vil vedleggskravene etter foretaksregisterloven måtte anses å gjelde for alle selskapsformer der det kan være aktuelt å registrere den nevnte opplysningen.

Kapitalnedsettelse til dekning av tap kan gjennomføres i en rekke andre selskap enn aksjeselskap og allmennaksjeselskap: Kommandittselskap (KS, jf. selskapsloven § 3-19), Europeisk selskap (SE, jf. SE-loven § 2, jf asal. § 12-1), selskap som omfattes av lov om finansforetak men som ikke er organisert som allmennaksjeselskap, for eksempel sparebanker, gjensidige forsikringsselskaper (jf. finansforetaksloven § 10-21), statsforetak (jf. statsforetaksloven § 16) og stiftelser (jf. stiftelsesloven § 17).

Før kravet i foretaksregisterloven oppheves bør det foretas en vurdering av forholdet også til de nevnte lovene. I denne forbindelse vil vi nevne at ut fra det vi kan se, gjelder det for kommandittselskap og stiftelser ikke et krav tilsvarende kravet i aksjeloven § 12-2 annet ledd, om at revisor overfor generalforsamlingen skal bekrefte at det etter nedsettingen vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital.

Kapitalnedsettelse til utdeling og andre formål

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om å fjerne kravet i asl. § 12-6 nr. 3 om at det skal vedlegges bekreftelse fra styret og revisor om at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at kapitalnedsettelsen trer i kraft. Vi har likevel noen bemerkninger knyttet til kontrollen med at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at kapitalnedsettelsen gjennomføres.

Dersom kravet om *styrets* bekreftelse fjernes, kan gjennomføringen av kapitalnedsettelsen meldes og registreres uten styrets direkte involvering. Elektronisk melding i Altinn om gjennomføring av kapitalnedsettelsen kan signeres av fysisk person som styreleder eller daglig leder i foretaket har delegert retten til å signere meldingen til, jf. forskrift 18. desember 1987 nr. 984 om registrering av foretak § 9 andre ledd. Et alternativ kan være å bevisstgjøre og ansvarliggjøre innsender, ved at vedkommende må bekrefte i meldingen at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at kapitalnedsettelsen gjennomføres.

Særskilte unntak fra særattestasjonskrav for de selskapene som ikke har revisor

På flere av de punkter hvor utvalget foreslår at krav til særattestasjon fra revisor skal oppheves, fremmes det i tillegg sekundære/tertiære forslag om at dersom kravet til særattestasjon opprettholdes, så bør det i alle fall være unntak for de selskapene som ikke har revisor, jf. utredningens 13.4.6.3.1, 13.4.11.3 og 13.4.13.3.

Brønnøysundregistrene støtter utvalgets vurderinger hva gjelder de primære forslagene om å fjerne kravene for alle aksjeselskap. Se dog våre kommentarer på s. 5-6 knyttet til opphevingen av kravet om bekreftelse på innbetaling av aksjeinnskudd ved stiftelse som ikke overstiger kr 100 000. Til de sekundære/tertiære forslagene vil vi likevel gjøre oppmerksom på at særinntak kun for selskap som har fravalgt revisjon, vil medføre økte kostnader hva gjelder tilrettelegging for digitale meldingsinnsendelser. Dette fordi det er mer ressurskrevende å lage løsninger jo flere alternativer som foreligger. I tillegg vil en slik «mellomløsning» bidra til å komplisere regelverket som sådan. Brønnøysundregistrene mener derfor at dersom det for noen tilfeller ikke er ønskelig å fjerne kravet til særattestasjon fra revisor, bør det heller ikke innføres særskilte unntak som kun gjelder for selskap som har fravalgt revisjon av årsregnskap.

Avvikling

Frivillig avvikling

Brønnøysundregistrene støtter utvalgets vurdering hva gjelder fjerning av kravet til særskilt valg av avviklingsstyre. Ordlyden i forslaget kan imidlertid gi inntrykk av at det sittende styre fortsetter i tillegg til avviklingsstyre, der slikt velges særskilt. Meningen i § 16-2 første ledd første pkt. kan derfor gjøres noe klarere, f.eks.:

«Når selskapet er besluttet oppløst, skal styret forestå avviklingen av selskapet. Dersom generalforsamlingen ikke velger et nytt styre, fortsetter det sittende styre som avviklingsstyre.»

Når det gjelder forslaget om å oppheve kravet i aksjeloven § 16-10 om at det skal avlegges et revidert avviklingsoppgjør ved endelig oppløsning, er Brønnøysundregistrene enig i de formelle betraktninger utvalget gjør, samt hovedkonklusjonen.

Tvangsavvikling

Utvalget har vurdert det slik at forenklingene hva gjelder frivillig avvikling gjør at det ikke er nødvendig å se nærmere på forenklinger i reglene om tvangsoppløsning. Brønnøysundregistrene har en annen oppfatning enn utvalget, og mener den samlede sum av forenklinger gjør det enda viktigere at reglene for tvangsoppløsning er forutsigbare og effektive etter sin hensikt.

Tvangsoppløsning etter aksjeloven § 16-15 følges opp av Foretaksregisteret der selskapet ikke har meldt et styre som fyller vilkårene i loven og når revisjonspliktige ikke har meldt en revisor. Regnskapsregisteret følger opp selskap som ikke har sendt inn årsregnskap.

Det kan være mange årsaker til at det inntreffer forhold som fører til tvangsoppløsning. Det er grunn til å tro at de samlede forenklinger vil føre til flere selskapsstiftelser, særlig hvis endringene hva gjelder krav til minste aksjekapital og bekreftelse av denne vedtas.

Brønnøysundregistrene anser det som viktig at de aksjeselskapene som ikke følger lovens krav blir fulgt opp, og reglene om tvangsoppløsning er avgjørende i denne sammenheng. En vesentlig begrensning i aksjeloven § 16-15 er imidlertid at selskap som selv har besluttet oppløsning ikke skal følges opp. Dette medfører at selskap kan stå uten lovpålagt revisor, evt. fravalg av revisjon, styre, samt ikke levere årsregnskap i lang tid. Slike tilfeller er ment å bli fanget opp av § 16-14, som setter en frist på ett år for å melde endelig avvikling, men dette fungerer ikke alltid etter hensikten i praksis. For det første er § 16-14 en kan-regel, dvs. selskapene kan ha gode grunner til å stå oppløst mer enn et år og tingretten plikter å undersøke dette før evt. beslutning om tvangsavvikling tas. Dette, samt saksbehandlingstiden hos tingrettene, kan medføre at selskap blir stående oppløst i lengre tid. I andre tilfeller kan selskapene ha fått utsettelse fra tingretten på å melde sletting, men uten å sende inn melding som kan registreres av Foretaksregisteret. Dersom disse ikke følges opp av tingrettene vil selskapene bli stående oppløst på ubestemt tid, noe som bl.a. vil medføre at det påløper

ytterligere forsinkelsesgebyr iht. regnskapsloven § 8-3 dersom årsregnskap for påfølgende år ikke leveres.

Det fremstår i utgangspunktet rimelig at frivillig oppløsning bør gå foran tvangsoppløsning, men det er ikke like åpenbart at selskap som er under oppløsning skal være fritatt kravene til registrering av styre, revisor, og innsending av lovpålagt regnskap. Sistnevnte er av særlig praktisk betydning, på grunn av viktigheten av offentlig regnskapsinformasjon. Erfaring viser også at bestemmelsene åpner for en viss grad av manipulasjon fra selskaper som ikke ønsker å oppfylle lovens krav.

Brønnøysundregistrene mener etter dette at begrensningen i aksjeloven § 16-15 første ledd om at selskap som har besluttet oppløsning ikke kan tvangsoppløses, bør fjernes. Dette vil være en betydelig forenkling av regelverket, og medføre en mer effektiv opprydding av ikke levedyktige og useriøse selskap. En slik forenkling vil være særlig viktig hvis kapitalkrav mv. endres i samsvar med utvalgets forslag.

Omvendt mor-datterfusjon

Utvalget foreslår at et datterselskaps organisasjonsnummer kan overføres til overtakende morselskap i en fusjon iht. aksjeloven § 13-23. Brønnøysundregistrene støtter ikke forslaget, og ser grunn til å komme med noen grunnleggende betraktninger om funksjonen til organisasjonsnummeret.

Et organisasjonsnummer er en entydig identifikator for enheter registrert i Enhetsregisteret, på samme måte som fødselsnummer identifiserer fysiske personer, jf. bl.a. Ot.prp. nr. 11 (1993-1994) s. 17. En enhet kan ikke «overta» en annen enhets organisasjonsnummer, på samme måte som en privatperson ikke kan overta en annens fødselsnummer. Når man tar denne grunnleggende knytningen mellom enhet og organisasjonsnummer i betraktning, vil utvalgets forslag om å åpne for bytte av organisasjonsnummer innebære at man tilsynelatende tillater en fusjonstype etter foretaksregisterloven som ikke er tillatt etter aksjeloven. Selv om utvalgets forslag ikke åpner for omvendt mor/datter-fusjon etter de forenklede regler i aksjeloven § 13-23, rokker forslaget som sådan ved hele grunntanken og troverdigheten til Enhetsregisteret.

Forslaget er etter Brønnøysundregistrenes mening klart i strid med hensynet bak opprettelsen av Enhetsregisteret og organisasjonsnummerets funksjon, og vil medføre motstrid mellom foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og aksjeloven. Dette vil komplisere regelverket i stedet for å forenkle det. Brønnøysundregistrene forutsetter etter dette at forslaget ikke videreføres.

Likedelingsfisjon etter aksjeloven § 14-11a

Utvalget foreslår at fritak for redegjørelse ved fisjon etter aksjeloven § 14-11a bør fremkomme direkte av lovteksten i bestemmelsen for å klargjøre at det ikke er nødvendig å utarbeide redegjørelse etter aksjeloven § 2-6, jf. § 10-2. Brønnøysundregistrene støtter denne klargjøringen. Det bemerkes samtidig at tilsvarende klargjøring bør vurderes inntatt i den tilnærmet likelydende bestemmelsen i allmennaksjeloven § 14-11a.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Utvalgets forslag innebærer flere regelendringer som vil ha betydning for Foretaksregisteret. Endring av regelverket vil medføre behov for endring både i Foretaksregisterets saksbehandlingsrutiner og datasystemer. I tillegg har utvalget flere forslag som legger til rette for utvikling av teknologiske løsninger som vil kunne lette samhandlingen mellom selskapene og Foretaksregisteret.

Av hensyn til Foretaksregisterets sentrale funksjon i kontroll av forvaltning av selskapslovgivningen, og innfasingen av regelendringene i våre systemer, ber vi om at videre arbeid med forslaget gjennomføres i nødvendig dialog med Brønnøysundregistrene.

Med hilsen

Brønnøysundregistrene

Lars Peder Brekk
direktør

Lise A. Dahl Karlsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Ingrid Garnes Bergh